

LO'er in coronatijd

De gymles is afgelopen, de leerlingen van groep 5 zitten op de gymbank tijdens de afsluiting van de gymles. Zoals altijd krijgen ze een high five voordat ze naar de kleedkamer kunnen. De high five is nu alleen geen gewone high five maar al ruim een week een voeten high five. Het coronavirus is nu ook in Nederland. Handen geven mag niet meer en ander fysiek contact wordt afgeraden. De leerlingen en ik zijn er net aan gewend geraakt als het besluit wordt genomen om de scholen te sluiten. Opeens zitten alle leerlingen en leerkrachten thuis. In dit artikel beschrijf ik hoe ik de coronatijd heb beleefd. Een gymleraar die zijn gymzaal niet in mag om daar te doen wat hij het liefst doet, samen met zijn leerlingen in beweging zijn.

TEKST EN FOTO'S GERT-JAN VAN DEN BRINK

De wc-rol in de hoofdrol

Al snel vliegen de challenges, vlogs en YouTube filmpjes van gymleraren ons om de oren, meestal met een wc-rol in de hoofdrol. Ook ik begin met filmpjes maken. Samen met mijn twee kinderen neem ik een filmpje op van een speurtocht die we in de buurt hebben gedaan. Er zitten beweegopdrachten in verwerkt om zo de leerlingen thuis te

laten hinkelen en klimmen. Er volgt een filmpje over verspringen in de speeltuin, achteraf gezien een opdracht die na een of twee keer springen al niet meer zo uitdagend is. Onbewust heb ik de afweging gemaakt dat challenges niet zo goed bij mij en mijn doelgroep passen. Ik wil aansluiten bij de beweeggebieden zoals ik die normaal in de gymles aanbied en een filmpje kan niet voor een

kleuter én voor een 12-jarige zijn. Onder andere touwtje springen, stuiten met een bal en het hooghouden met verschillende voorwerpen zijn activiteiten die ik aanbied via mijn filmpjes.

De zin of onzin van 'In beweging met meester Gert-Jan'

Maar wat ben ik aan het doen. Is dit wel zinvol of is het juist onzin? Ik schrijf een artikel en deel deze op LinkedIn om zo in contact te komen met andere vakleerkrachten en betrokkenen bij het werkveld. Ik stel mijzelf en mijn netwerk de volgende vragen: hoeveel leerlingen bereik ik eigenlijk en komen ze door mijn filmpjes in beweging? Ik krijg wel wat respons van leerlingen en ouders. Ik heb van zo'n 10% van de leerlingen een berichtje ontvangen van wat ze allemaal bewegend doen. Zijn dit alle leerlingen die actief zijn of zijn er meer leerlingen actief. Welke leerlingen bereik ik? Zijn dit de leerlingen die altijd al actief zijn, of bereik ik ook de inactieve leerling en krijg ik hen ook in beweging? Hebben leerlingen wel de materialen om de filmpjes uit te voeren en kunnen ouders ze wel goed helpen, bijvoorbeeld bij het draaien van het springtouw? Uit de reacties blijkt dat andere LO'ers met dezelfde vragen rondlopen. Gelukkig kan een aantal ook voorbeelden geven van hoe zij het online lesgeven aanpakken of stellen andere helpende vragen.

Er worden huiswerkopdrachten in het VO gegeven door middel van sportapps waarmee hardlopen, wandelen of fietsen geregistreerd wordt als bewijslast voor hun bewegen. Het vak lijkt gereduceerd tot enkel het onderhouden van bewegingsvaardigheden, kwalificatie dus. Het sociale aspect en het jezelf ontdekken en ontwikkelen als zich bewegend persoon lijkt buiten beeld te blijven, reageert een Calo-docent. Er zijn ook voorbeelden van collega's op scholen die voor de

coronacrisis al grotendeels digitale leermiddelen inzetten. Er wordt lesgegeven door middel van videobellen, de opdracht wordt uitgelegd en er wordt een online work-out aangeboden. Deze docent heeft online contact en ziet leerlingen, toch stelt hij zich de vraag in hoeverre leerlingen de opdrachten uitvoeren en actief meedoen met de online work-out. Liggen ze niet languit op de bank de work-out te bekijken? Het wordt mij duidelijk dat vakleerkrachten proberen op verschillende manieren in contact te komen met leerlingen. De verbondenheid met de leerlingen lijkt voor velen centraal te staan.

Verbondenheid

Via Social Schools chat ik met een jongen uit groep 8. Het gaat goed met hem. Hij heeft een kippenhok getimmerd en helpt zijn vader met het rietdekkersbedrijf. Van zijn moeder moet hij huiswerk maken, maar daar heeft hij eigenlijk geen zin in. Via een filmpje laat hij zijn trampoline sprongen zien. Hij is in ieder geval genoeg in beweging en zoekt de verbinding. Maar hoe blijf ik verbonden met al die andere leerlingen?

Met drie andere leerkrachten uit het PO en mbo en een directeur van een basisschool neem ik deel aan een online bijeenkomst van het Nivoz. Er wordt gesproken over de pedagogische dilemma's waar we op dit moment voor staan. De onzekere situatie die er is mag je delen met je leerlingen. De acties die je onderneemt om je leerlingen te bereiken zijn waardevol, elke leerling die je bereikt is er één, wees daar tevreden mee. Het is nu meer dan ooit belangrijk om de intrinsieke motivatie van leerlingen aan te spreken. Leerlingen werken nu even niet voor de leerkracht, maar moeten het voor zichzelf doen, lukt het om dit door middel van de filmpjes te doen? Kunnen we ons het perspectief van de leerling

inbeelden. Wat levert de situatie de leerling op? Er wordt gesproken over medemenselijkheid, gesteund voelen en levenslessen. Moet het dan per se over leerstof gaan en de leerwinst die wordt geboekt, of kunnen ook wij als docenten iets leren van deze levenslessen? Tevens is dit het moment om het onderwijs te veranderen, wat leren we van de situatie, op welke manier zie je 'het nieuwe onderwijs' na de coronacrisis voor je?

De praktijk

Zijn online lessen via Teams dan een oplossing? Als ik deelneem aan online Teams vergaderingen met verschillende groepen leerkrachten van mijn school hoor ik dat het online lesgeven een behoorlijke uitdaging is. De techniek laat te wensen over, leerlingen vinden het spannend om te videobellen en de belasting van ouders is al hoog. Moet ik mij hier dan ook nog tussen wringen? Ik maak filmpjes met twee eenvoudige dansjes, een commandospel en het maken van allemaal verschillende sprongen. Leerlingen kunnen de filmpjes aanzetten en zelf meedoen. Ik kan de leerlingen d.m.v. het filmpje direct aanspreken, aanmoedigen en enthousiasmeren, de inzet van ouders is nauwelijks nodig en toch blijft het voelen als een soort surrogaat. Is er plek voor bewegingsonderwijs in Coronatijd?

De scholen gaan weer open

Samen met Martijn Galjé van het Nivoz ben ik bezig een online bijeenkomst voor vakleerkrachten te plannen als vervolg op mijn LinkedIn-artikel en de reacties die er zijn gekomen. Onze planning wordt gekruist door het bericht dat de basisscholen weer open gaan. De online bijeenkomst gaat door, een aantal vakleerkrachten, Calo-docenten en een medewerker van de KVLO nemen deel. Er wordt

gesproken over de praktische haken en ogen die hangen aan het openen van de scholen. Het wel of niet gebruik kunnen maken van een gymzaal, moet ik materialen desinfecteren, hoe moet dat nou als een leerling valt of verdrietig is. Naast deze didactische en praktische overwegingen moet er ruimte zijn voor pedagogische vragen. De blik verleggen van die van de docent naar die van de leerling. In de periode van thuisonderwijs moesten leerlingen het sociale contact missen, het met elkaar kunnen spelen, werken in de klas en voor sommigen even lekker stoeien met een vriendje of vriendinnetje. De manier waarop je je verhoudt tot de ander is veranderd. We horen dat sommige leerlingen juist wel bereikt worden en actief zijn. Komt dit doordat ouders meer stimuleren, komt het doordat leerlingen thuis op een manier kunnen bewegen die ze zelf kiezen, komt het omdat ze naar buiten willen of doordat er geen dwang is? Is dit de kracht van thuis bewegen en kunnen we deze principes ook op school toepassen?

De term 'huidhonger' valt, een intense behoefte aan lichamelijk contact. Er zullen leerlingen zijn die huidhonger hebben, maar dat geldt niet voor iedere leerling. Misschien is er wel 'huidvrees' ontstaan bij sommige leerlingen, juist de angst om anderen aan te raken, misschien wel gevoed door de angst van ouders. Kunnen we als LO'ers hier iets mee? Kunnen we in de gymles of op het schoolplein de verschillende gradaties van fysiek contact reguleren zodat leerlingen zelf kunnen kiezen. De stem van de leerling moet hierin gehoord worden. Het gesprek moet geopend worden over hoe zij deze periode ervaren hebben. Hoe is het thuis geweest en hoe vind je het dat je nu weer naar school gaat. Als LO'er kunnen we hier ook van leren. Wat heeft je leerling thuis gedaan om te bewegen en in beweging te komen, waarom koos je hiervoor en waarom was dit leuk? Heb je iets georganiseerd of een truc geoefend. Misschien is je salto op de trampoline eindelijk gelukt, kan je tegen de muur tennissen of langer achter elkaar hardlopen.

Ongewoon mooi

De scholen gaan weer open. Het moment om 'het nieuwe onderwijs' vorm te geven, om te leren van de afgelopen tijd en om te leren van wat de leerlingen ons vertellen. Profiteren van alle online mogelijkheden maar ook dat we weer offline kunnen op school. De roosters gaan op zijn kop, er komt ruimte omdat niet alle klassen op school zijn, pak deze ruimte en gebruik deze om het bewegingsonderwijs, de lichamelijke opvoeding en het bewegen op jouw school steviger op de kaart te zetten. De situatie is ongewoon, dan kunnen er ook ongewoon mooie dingen.

Gert-Jan van den Brink is vakleerkracht bewegingsonderwijs op SBO De Carrousel (SBO) en de GJ van der Ploegschool (SO-ZML) in Hoogeveen.

Contact

gvandenbrink@hotmail.com

Kernwoorden

thuisgymmen, coronacrisis, online onderwijs